

Dôvodová správa

Všeobecná časť

Ministerstvo financií Slovenskej republiky predkladá návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony.

Návrhom zákona sa má zabezpečiť transpozícia čl. 2 až 4 smernice Rady (EÚ) 2025/516 z 11. marca 2025, ktorou sa mení smernica 2006/112/ES o spoločnom systéme dane z pridanej hodnoty, pokiaľ ide o pravidlá DPH pre digitálny vek (Ú. v. EÚ L, 2025/516, 25.3.2025) [ďalej len „smernica (EÚ) 2025/516“] a smernice Rady (EÚ) 2025/1539 z 18. júla 2025, ktorou sa mení smernica 2006/112/ES, pokiaľ ide o pravidlá v oblasti DPH, týkajúce sa zdaniteľných osôb, ktoré uľahčujú predaj dovážaného tovaru na diaľku, a o uplatňovaní osobitnej úpravy pre predaj tovaru na diaľku dovážaného z tretích území alebo tretích krajín a osobitných úprav pre priznávanie a platbu DPH pri dovoze (Ú. v. EÚ L, 2025/1539, 25.7.2025) [ďalej len „smernica (EÚ) 2025/1539“].

Transpozíciou čl. 2 až 4 smernice (EÚ) 2025/516 sa upravujú pravidlá pre platformové hospodárstvo za účelom zlepšenia výberu dane a odstránenia narušania hospodárskej súťaže v oblasti vybraných služieb poskytovaných prostredníctvom online platforiem. Osobitne v sektore krátkodobého nájmu ubytovania a cestnej prepravy osôb sa pre platformy zavádza režim tzv. domnelého dodávateľa ako osoby povinnej platiť daň, okrem prípadov, ak túto daň účtuje skutočný poskytovateľ takejto služby. Rozširuje a precizuje sa úprava režimov jednotného kontaktného miesta (tzv. režimy „one-stop-shop“) s cieľom minimalizácie potreby viacerých registrácií pre daň v rôznych členských štátoch a zníženia administratívnej záťaže podnikateľov. Zavádza sa nový harmonizovaný osobitný režim pre premiestnenie vlastného tovaru do iného členského štátu, v súvislosti s čím dochádza aj k postupnému rušeniu súčasného režimu call-off stock.

V nadväznosti na transpozíciu čl. 1 a 5 smernice (EÚ) 2025/516, prijatú v zákone č. 385/2025 Z. z., ktorým sa s účinnosťou od 1. januára 2027 zavádza povinná elektronická fakturácia, ako aj povinné digitálne oznamovanie údajov o dodaniach tovarov a služieb finančnej správe pre zdaniteľné osoby, ktoré sú platiteľmi dane, sa navrhuje vypustiť povinnosť odberateľa oznamovať údaje z prijatej elektronickej faktúry prostredníctvom doručovacej služby. Zároveň sa od 1. januára 2027 do 30. júna 2027 zavádza tzv. tolerančné obdobie, počas ktorého sa nesplnenie niektorých povinností v súvislosti s povinnou elektronickou fakturáciou a digitálnym oznamovaním údajov nebude sankcionovať. Cieľom je umožniť platiteľom prispôbiť sa novým povinnostiam bez rizika sankcií. Povinnosť vedieť prijímať elektronické faktúry zaslané doručovacou službou (t.j. zabezpečiť si „digitálneho poštára“) nebude navrhovaným tolerančným obdobím dotknutá.

Transpozíciou smernice (EÚ) 2025/1539 dochádza k úprave pravidiel pri dovoze tovaru v oblasti určenia osoby povinnej platiť daň pri dovoze, s cieľom posilnenia osobitného režimu pre predaj tovaru na diaľku dovážaného z tretích štátov (tzv. režim „IOSS“) a presunom zodpovednosti za platbu dane na dodávateľov a platformy v postavení domnelých dodávateľov. V prípade, že dodávateľ alebo domnelý dodávateľ (platforma) nie sú usadení v Európskej únii, ale v treťom štáte, s ktorým Európska únia neuzavrela dohodu o vzájomnej pomoci, títo budú povinní určiť si daňového zástupcu v členskom štáte dovozu, ktorý bude osobou povinnou platiť daň pri dovoze.

V prípade žiadateľov o dobrovoľnú registráciu pre daň, u ktorých bude mať daňový úrad pochybnosti o ich statusе ako zdaniteľnej osoby alebo o úplnosti, správnosti či pravdivosti

údajov uvedených v žiadosti o registráciu a k nej priložených dokumentoch, sa predĺži lehota pre rozhodnutie daňového úradu o registrácii dotknutého žiadateľa na 60 dní.

Platiteľom, ktorým bolo vydané oznámenie o zániku nároku na nadmerný odpočet z dôvodu, že neumožnili výkon daňovej kontroly do troch mesiacov od jej začatia, sa poskytuje možnosť podať proti tomuto oznámeniu námietku, o ktorej bude rozhodovať daňový úrad.

Čiastková zmena zákona č. 563/2009 Z. z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov priamo nadväzuje na zavedenie možnosti podať námietku proti oznámeniu o zániku nároku na vrátenie nadmerného odpočtu a oznámeniu o zániku nároku na vrátenie dane zo sladených nealkoholických nápojov.

Zmenou zákona č. 251/2024 Z. z. o dani zo sladených nealkoholických nápojov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o dani zo SNN“), ktorá reaguje na poznatky z aplikačnej praxe, sa sleduje cieľ zabrániť obchádzaniu daňovej povinnosti. Okrem uvedeného sa do návrhu premieta aj zmena zákona o DPH, spočívajúca v ustanovení práva na podanie námietky proti oznámeniu o zániku nároku na vrátenie nadmerného odpočtu, korešpondujúceho s nárokom na vrátenie dane v prípade zákona o SNN, a to vzhľadom na podobný charakter oboch daní.

Návrh zákona má pozitívny aj negatívny vplyv na rozpočet verejnej správy, pozitívny a negatívny vplyv na podnikateľské prostredie, pozitívny vplyv na informatizáciu spoločnosti, a nebude mať sociálne vplyvy, vplyvy na životné prostredie, služby verejnej správy pre občana a ani na manželstvo, rodičovstvo a rodinu.

Navrhované ustanovenie v článku III, ktorým sa dopĺňa a upravuje zákon o dani zo SNN, predstavuje technickú požiadavku na výrobok podľa § 2 písm. f) zákona č. 55/2018 Z. z. o poskytovaní informácií o technickom predpise a o prekážkach voľného pohybu tovaru, preto podlieha notifikačnému procesu podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/1535 z 9. septembra 2015, ktorou sa stanovuje postup pri poskytovaní informácií v oblasti technických predpisov a pravidiel vzťahujúcich sa na služby informačnej spoločnosti (kodifikované znenie) (Ú. v. EÚ L 241, 17.9.2015). Návrh zákona bude predmetom vnútrokomunitárneho pripomienkového konania.

Predkladaný návrh zákona je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi a inými právnymi predpismi, s nálezmi Ústavného súdu Slovenskej republiky, medzinárodnými zmluvami a inými medzinárodnými dokumentmi, ktorými je Slovenská republika viazaná, ako aj v súlade s právom Európskej únie.